

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 5C/33/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618201310
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2021:8618201310.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom JUDr. Ivom Paradam v spore žalobkýň 1) D. R., nar. XX.X.XXXX a 2) W. N., nar. XX.X.XXXX, obe bytom XXX XX G. X, štátne občianky Slovenskej republiky, právne zastúpených Advokátska kancelária V4 JURISTIC group, s.r.o., Furdekova 16, 851 04 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 50 192 205, proti žalovaným 1) KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, 2) A. Z. R., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. - N. XXA, XX-XXX M., A. republika, štátny občan A. republiky, právne zastúpeného JUDr. Michalom Harvišom, advokátom, Stropkovská 633/3, 089 01 Svidník 3) WIENER TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ SPÓLKA AKCYJNA VIENNA INSURANCE GROUP, Woloska 22A, 02-675 Warszawa, Poľská republika, IČO (REGON): 01 059 4552, žalovaní 1) a 3) právne zastúpení JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1) až 3) sú p o v i n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 1) náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaní 1) až 3) sú p o v i n í zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni 2) náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

IV. Žalobkyniam 1) a 2) p r i z n á v a náhradu trov konania proti žalovaným 1) až 3) v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobkyne 1) a 2) sa podanou žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 14.8.2018 domáhali proti žalovaným 1) a 2) zaplataenia spoločne a nerozdielne náhrady nemajetkovej ujmy a to žalobkyni 1) v sume 30 000 eur a žalobkyni 2) v sume 15 000 eur.

2 5C/33/2018

2. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 5C/33/2018-72 zo dňa 5.6.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.10.2019 súd pripustil, aby do konania pristúpil na strane žalovaných 1) a 2) ako ďalší žalovaný 3) GOTHAER TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ S.A., so sídlom Woloska 22A, 02-675 Warszawa, Poľská republika, IČO (REGON): 01 059 4552, registrácia: District Court for the Capital City of Warsaw 13th Commercial Division of the National Court Register KRS No. 0000 33882.

3. Žalobkyne vo svojom vyjadrení zo dňa 2.7.2020 spresnili označenie žalovaného 3), a to: WIENER TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ SPÓLKA AKCYJNA VIENNA INSURANCE GROUP, Woloska 22A, 02-675 Warszawa, Poľská republika, IČO (REGON): 01 059 4552.

4. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 5C/33/2018-73 zo dňa 6.6.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 9.10.2019 súd pripustil zmenu žaloby takto: I. Žalovaní v 1. až v 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 30 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy. II. Žalovaní v 1. až v 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 15 000 eura ako náhradu nemajetkovej ujmy. III. Žalovaní v 1. až v 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobkyni v 1. rade a žalobkyni v 2. rade trovy právneho zastúpenia, tak ako budú vyčíslené zákonom stanovenej lehote.

5. Žalobkyne svoju žalobu odôvodnili tým, že trestným rozkazom Okresného súdu Svidník zo dňa 11.1.2016, sp. zn.: 1T/178/2015, právoplatný a vykonateľný dňa 29.1.2016, bol žalovaný 2) A. Z. R., nar. XX.X.XXXX v M., trvalé bytom Z. - N. XXA, XX-XXX M., A. republika uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 29.9.2015 asi o 05:15 hod. viedol po štátnej ceste I/15 v smere od Vranova nad Topľou na Stropkov nákladné motorové vozidlo továrenskej značky MAN 14 T 280, ev. č. F. MP XX, medzinárodná poznávacia značka A. republika s prípojným vozidlom VACHAL TA 180, evidenčné číslo F. PK XX, pričom počas jazdy medzi mestskou časťou Stropkov - Sitník a Stropkovom nevenoval sa dostatočne vedeniu vozidla a situácií v premávke, prešiel s vozidlom do protismeru, kde ľavou stranou vozidla zachytil ľavú stranu protiidúceho osobného motorového vozidla továrenskej značky Audi A4, 1,9 TDI, medzinárodnej poznávacej značky A. republika, ev. č. F. XX FP, ktoré viedol O. G., následne v protismere čelne narazil do osobného motorového vozidla továrenskej značky Škoda Superb ev. č. SP XXX AO, ktoré viedol O. R., pričom pri reťazovej zrážke pri odhodení osobného motorového vozidla továrenskej značky Audi A4 od zvodidiel do protismeru došlo k jeho nárazu do osobného motorového vozidla továrenskej značky Fiat Marea, ev. č. SP XXX AJ, ktoré viedol O. B.. Pri dopravnej nehode utrpel vodič motorového vozidla Škoda Superb, ev. č. SP XXX AO - O. R. a jeho spolujazdec O. N. smrteľné zranenia. Nebohý O. R. bol synom žalobkyne 1) a bratom žalobkyne 2). V osudný deň predmetnej dopravnej nehody, z ktorej bol právoplatne uznaný za vinného žalovaný 2) cestoval spoločne so svojim švagrom - O. N., nar. X.X.XXXX do práce, nakoľko obaja spoločne vykonávali stavbárske práce. Žalovaný 2) viedol nákladné motorové vozidlo továrenskej značky MAN 14 T 280, ev. č. F. MP XX medzinárodná poznávacia značka A. republika s prípojným vozidlom VACHAL TA 180, evidenčné číslo F. PK XX, pričom predmetné vozidlo bolo vo vlastníctve spoločnosti Ustugi transportoew, handel materiatami budowlanymi Jan Grzesiakowski, so sídlom woj. ul. Kamienica Dolná 3, 39-230 Brzostek, Podkarpackie,
3 5C/33/2018

Poľská republika, IČO (REGON): 85 041 0270, s ktorou bol žalovaný 2) v pracovno-právnom pomere. Uvedená spoločnosť ako vlastníč vozidla nebola doposiaľ dohľadateľná v poľskom obchodnom registri. Predmetné vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda bolo vtom čase povinne zmluvne poistené v poľskej poisťovni - GOTHAEER TOWARZYSTWO UBEZPIECIEŃ S.A., so sídlom ul. Wotoska 22A, 02-675 Warszawa, Poľská republika, IČO (REGON): 01059 4552, registrácia: District Court for the Capital City of Warsaw 13th Commercial Division of the National Court Register KRS No, 0000 33882, ktorej korešpondenčným partnerom v zmysle Interných pravidiel Rady kancelárií na území Slovenskej republiky je žalovaný 1) KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel: Sa, vložka č. 79/B. Žalovaný 2) ako vodič predmetného motorového vozidla porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c), § 9 ods. 1 Zákona číslo 8/2009 Z. z. o cestnej premávke: „(1) Vodič je povinný: c) venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke. (1) Vodič je povinný na vozovke alebo v jazdnom pruhu jazdiť vpravo pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu: to neplatí pri obchádzaní, predchádzaní, otáčaní alebo odbočovaní“ čím zapríčinil vznik dopravnej nehody pri ktorých utrpel nebohý O. R. zranenia nezlučiteľné so životom. Žalobkyňa 1) bola matkou nebohého O. R., ktorý sa narodil dňa XX.X.XXXX ako najmladšie dieťa, pričom žalobkyňa 2) bola sestrou zosnulého. Žalobkyne žili v čase osudnej dopravnej nehody s nebohým v spoločnej domácnosti spolu s už dnes nebohým manželom žalobkyne 1), teda otcom nebohého O. R. a taktiež s rodinou žalobkyne 2), teda jej manželom, ktorý zahynul spoločne s nebohým O. R. pri predmetnej dopravnej nehode a ich maloletými deťmi. Všetci spoločne tvorili fungujúcu rodinu, ktorá spoločne prekonávala všetky životom prinášané starosti aj spokojnosti. Nebohý O. R. bol slobodný a bezdetný. V čase dopravnej nehody mal iba 23 rokov. Bol mladý perspektívny muž, ktorý sa bezproblémovo zaradil do spoločnosti či už v oblasti pracovného a taktiež súkromného života. Nemal žiadne vrodené ani získané choroby, bol vitálny,

plný života a energie. Po ukončení SOŠ v odbore automechanik s maturitou pracoval v spoločnosti zaoberajúcou sa strojárstvom a následne vykonával stavebné práce spolu s manželom žalobkyne 2). Pravidelne pomáhal svojim rodičom s prácami okolo ich rodinného domu a obhospodarovaní príľahlých pozemkov, ktoré sú rozsiahle. Taktiež pomáhal rodičom finančne, nakoľko jeho otec bol v čase pred nehodou na dôchodku a jeho matka, teda žalobkyňa 1) pracovala pre verejnoprospešné práce, pričom v súčasnosti je na dôchodku. Obaja rodičia nebohého boli teda odkázaní na jeho pomoc či už fyzickú, materiálnu alebo emocionálnu. Žalobkyňa 2) je priamou sestrou nebohého O. R., ktorý tragicky zahynul spolu s jej manželom. Počas života jej nebohý pomáhal so starostlivosťou o jej maloleté deti, kupoval im darčeky, trávil s nimi voľný čas. Mali vybudovaný veľký citový vzťah, nakoľko žili v spoločnej domácnosti. Tragickou udalosťou zo dňa 29.9.2015 prišli obe žalobkyne o podstatných a nenahraditeľných členov ich rodiny a následne po 4 mesiacoch od tejto udalosti zomrel aj manžel žalobkyne 1), teda otec nebohého O. R., ktorý znášal smrť svojho syna obzvlášť tragicky. Jedným okamihom zostali žalobkyne na všetky problémy a starosti samé bez opory najbližších mužov svojho života. Žalobkyňa 1) stratila najmladšie dieťa, čo je pre matku hlboká citová ujma z ktorej sa ani s odstupom času nevie spamätať. Smrťou nebohého sú obe žalobkyne ukrátené o spoločný život, ktorý mohli spolu s ním prežiť, o všetky radosti prinášané životom a taktiež nespočetné množstvo rôznorodých chvíľ, na ktoré by neskôr s citom spomínali. Smrť nebohého O. R. spôsobila žalobkyniam veľmi vážny zásah do ich súkromného života ako aj života celej rodiny. Jeho smrťou stratili sociálne, morálne a citové puto, ktoré bolo medzi nimi vytvorené a ktoré mohli naďalej

4

5C/33/2018

upevňovať. Stratili možnosť prejavovať mu lásku, porozumenie, priazeň a rovnako prijímať od neho všetky uvedené emočné prejavy. Protiprávnym konaním žalovaného 2), aj keď nebanlivostným, došlo k nenávratnej deštrukcii väzieb súkromného života žalobkyň. Tieto následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna nie je postačujúca aby zmiernila ujmu a žalobkyniam vyplnila prázdne miesto po strate milovaného syna a brata. Intenzitu zásahov do práv žalobkyň zvyšuje vek nebohého O. R., ktorý mal celý život pred sebou a samotná nečakaná smrť. Ujma vzniknutá žalobkyniam je neodstrániteľná a objektívne závažná z pohľadu ktorejkoľvek fyzickej osoby. Poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy môže u žalobkyň prispieť k zmierneniu stavu, je prejavom slušnosti a spravodlivosti, aj keď nemôže odčiniť dopad tragickej udalosti. Podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky: „Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.“ Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky: „Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.“ Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd: „Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.“ Podľa § 11 Občianskeho zákonníka: „Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.“ Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka: „Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.“ Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka: „Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.“ Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka: „Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.“ Podľa § 15 Občianskeho zákonníka: „Po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.“ Podľa § 16 Občianskeho zákonníka: „Kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.“ Podľa § 415 Občianskeho zákonníka: „Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.“ Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka: „Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.“ Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka: „Ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.“ Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov: „Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.“ Podľa § 4 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov: „Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu: a) škody na

zdraví a nákladov pri usmrtení, b)škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie, d) ušlého zisku.“ Podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového

5

5C/33/2018

vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov: „Náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.“ Podľa § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku: „Popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode b) nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.“ S poukazom na vyššie uvedené je jednoznačne preukázané, že morálna satisfakcia je v tomto prípade nepostačujúca, a preto majú žalobkyne ako najbližšia rodina zosnulého, právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je s prihliadnutím na všetky doterajšie aj budúce okolnosti vyčíslená na celkovú sumu 45 000 eur.

6. Žalovaný 2) k žalobe na pojednávaní dňa 6.2.2020 uviedol, že sa chce sa opätovne ospravedlniť pozostalým zo skutku a z toho, čo spôsobil. Čo sa týka samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, aj keď žiadna finančná náhrada nenahradí traumy a stratu osôb blízkych rodinných príslušníkov, ako je to aj v tomto prípade, pripojil sa k návrhu právneho zástupcu žalovaného 1) s tým, že výška náhrady nemajetkovej ujmy nie je v našom právnom poriadku ustanovená čo do násobku a presnejšej špecifikácie. Za skutok, ktorý žalovaný 2) spáchal, teda dopravnú nehodu bol v rámci trestného konania právoplatne odsúdený, svoj trest vykonáva. Lehota mu ešte plynie. Čo sa týka zákazu činnosti, aj keď polovica lehoty prešla a uplatnil si právo viesť motorové vozidlá aj na území Slovenskej republiky, túto činnosť nevykonáva ani v Poľsku a pracuje ako pomocný stavebný robotník, nakoľko psychická trauma vzniknutá zo zavinenej dopravnej nehody pretrváva u neho s tým, že nemôže viesť motorové vozidlá žiadneho druhu.

7. Žalovaní 1) a 3) k žalobe uviedli, že vo vzťahu k výške uplatnených nárokov žalobkýň, túto považujú za excesívnu a neodôvodnenú. Odkaz žalobkýň na nejaké iné rozhodnutia nejakých iných súdov v iných konaniach, kde je len povedané, že nejaký súd rozhodol o náhrade nemajetkovej ujmy v takej výške alebo v onakej výške nie je vôbec použiteľný pre toto konanie a pre akékoľvek iné konanie, pretože ako vieme, tak náhrada nemajetkovej ujmy sa stále rozhoduje podľa úvahy súdu, ktorá teda stojí na dokazovaní. Žalovaní 1) a 3) nemajú vôbec predstavu aké bolo dokazovanie v konaniach na ktoré žalobkyne poukázali. To znamená, že bez bližšej analýzy, alebo bližšieho porovnania toho, čo vyplynulo z dokazovania v tamtých konaniach a v tomto nie je možné podľa nich len tak odkázať na iné konanie a uviesť, že tam sa rozhodlo takto. V našom právnom poriadku nemáme teda prezumované, že strata určitého rodinného príslušníka znamená priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v určitej výške. Môžeme sa spoľahnúť len na to a hranice toho rozhodovania a doručovania spravodlivosti v týchto prípadoch je postavené na tom, že musia byť primerané. Uviedli, že existuje nález Ústavného súdu z 1.12.2017 zverejnený pod sp. zn. III ÚS/288/2017 v ktorom sa uvádza, že pri rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy by sa mal dodržiavať princíp rovnosti, to znamená rozhodovať v obdobných prípadoch obdobne s tým, že medzi priznanou náhradou a medzi preukázanou vzniknutou ujmom by mal byť vzťah primeranosti. Je dôležité povedať, že v rámci tejto náleznej vety Ústavného súdu v rámci odôvodnenia k tomuto nálezu Ústavný súd rozoberá rôzne úvahy okolo priznávania výšky náhrady nemajetkovej ujmy, kdežto veľmi dôležitá hlavne pre toto konanie je jeho poukazovanie na rozhodovanie Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci ktorého sa uvádza, že s poukazom na rozhodnutie z Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *iltalehti ja karhuvaara vs. fisko* Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv bez existencie závažných dôvodov nemôže prevyšovať výšku priznania náhrady podľa vnútroštátnych

6

5C/33/2018

predpisov, ktoré odškodňujú obeť násilných trestných činov. Takýto predpis v našej republike je zákon o odškodňovaní obetí násilných trestných činov v rámci ktorého je tou hranicou 50-násobok minimálnej mzdy v danom roku v ktorom došlo k tomu zásahu. Týmto rokom je pre nás rok 2015. Je potrebné povedať, že podľa nášho predpisu, pokiaľ je tých pozostalých viacero, tak tá priznaná náhrada sa medzi nich rozdeľuje, ten maximálny strop je 50- násobok minimálnej mzdy, čo v roku 2015 bolo 380 eur x

50 je 19 000 eur, to znamená, že to je strop, ktorý bez závažných dôvodov nemožno prekračovať s ohľadom teda aj na nález Ústavného súdu, ktorý odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva. Žalovaní 1) a 3) majú za to, že žalobkyne čo sa týka vo vzťahu k výške nepreukázali tým, čím preukazovali, to znamená len sa obmedzili na vykonávanie výsluchov. Majú za to, že teda čisto vo vzťahu k výške súd nemôže priznať vyššie sumy, ako podľa tohto kľúča, ktorý uviedli a ktorý teda je podporovaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a takisto sa nájde aj v odôvodnení nálezu Ústavného súdu. To je k výške uplatňovaného nároku.

8. Čo sa týka základu nároku, žalovaní 1) a 3) uviedli, že vo vzťahu k žalovanému 1) sa počas celého konania riešilo to, či je vlastne žalovaný 1) korešpondenčným partnerom alebo likvidačným zástupcom. Uviedli, že vo vzťahu ku každému jednému tomuto procesnému postaveniu žiadne z týchto pojmov nezakladá pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného 1). Vo vzťahu ku korešpondenčnému partnerovi uviedli, že teda zisťovaním u Slovenskej kancelárie poisťovateľov tá mala za to, že žalovaný 1) je korešpondenčný partner, tak treba povedať, že neexistuje zákonné ustanovenie, či súdne rozhodnutie, buď to našich najvyšších inštancií alebo európskych inštancií v zmysle ktorého by korešpondenčný partner bol žalovateľný. Tam tá priepasť medzi priamym nárokom žalobkyň voči žalovanému 1) neexistuje vôbec. Čo sa týka postavenia likvidačného zástupcu, tak tam uviedli presne to isté. To, že existujú zákonné ustanovenia o tom, že likvidačný zástupca za svojho partnera zisťuje rozsah, teda povinnosti plniť a ostatných ešte neznamená, že je priamo žalovateľný. Poukázal na rozhodnutie súdneho dvora zverejnené pod sp. zn. C-306/12 v ktorom teda sa práve rozoberajú oprávnenia likvidačného zástupcu, alebo rozoberá sa jedno konkrétne, kde teda vo výroku uviedol Súdny dvor článok smernice č. 2009/103/ES zo dňa 16.9.2009 v článku 21 ods. 5, ktoré poníma o oprávnení likvidačného zástupcu sa má vykladať tak, že: „Dostatočným právomociam likvidačného zástupcu patrí aj oprávnenie prijímať súdne písomnosti nevyhnutné na začatie konania o náhrade poisťného plnenia.“ Pokiaľ by sme sa vôbec mohli baviť o tom, že likvidačný zástupca ako taký môže byť priamo žalovaný zo strany kohokoľvek kto už si ho zvolí, že ho chce žalovať, tak na takéto rozhodnutie by ani nebol dôvod. Tu sa stanovuje to, že medzi oprávnenia v ktorých úkonoch môže zastúpiť likvidačný zástupca poisťovňu u ktorej vykonáva povinnosť likvidačného zástupcu, tak medzi tieto oprávnenia patrí aj to, že na platné doručenie písomnosti poisťovní sa považuje platné doručenie písomností jeho zástupcovi. Ale to však nezakladá v žiadnom prípade jeho pasívnu vecnú legitimáciu, nezakladá tu priamy nárok poškodeného na to, aby žaloval jeho zástupcu. Tým aj argumentovala protistrana, a to ustanoveniami zo zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení. Tam sa dokonca aj všade uvádza pri povinnostiach šetrenia poisťnej udalosti, že článok ten a ten sa vzťahuje aj na likvidačného zástupcu. Ale pokiaľ ide o článok 15, to je vlastne článok na základe ktorého poškodený môže priamo žalovať poisťovňu bez toho, aby žaloval vinníka tej udalosti, tak tam to rozšírenie na likvidačného zástupcu nie je. Taktiež poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora. To znamená, že smernica nezakladá ani priame práva a povinnosti pre fyzické osoby, ale pre štáty, ktoré v zmysle toho majú zmeniť svoju vnútroštátnu právnu úpravu, a preto uviedol, že pokiaľ má Súdny dvor za to, že musí vykladať ustanovenia smernice tým spôsobom, aby len rozširoval vlastne

7

5C/33/2018

oprávnenia na prijímanie písomností zo súdu v mene poisťovne, potom akákoľvek diskusia o tom, či je žalovateľný, alebo nie je žalovateľný je mimo predmet primeranej odbornej debaty o tejto veci, pretože neexistuje a pokiaľ by bolo, tak podľa ich názoru by právni zástupcovia poukázali na také rozhodnutie. Neexistuje rozhodnutie na úrovni našich súdov, či na úrovni súdov európskych o tom, že by likvidačný zástupca, či korešpondenčný zástupca bol žalovateľný. Preto vo vzťahu k žalovanému 1) nevidí iný spravodlivý právny názor ako ten, že žaloba musí byť zamietnutá, nakoľko od začiatku tohto konania nie je pasívne vecnej legitimovaný v tejto veci.

9. Žalovaný 3) namietal okrem iného aj premlčanie. Mal za to, že žalobkyne si po podaní žaloby uvedomili, že tú vec žalujú zle, a preto rozšírili počet žalovaných o ďalšiu poisťovňu.

10. Súd vykonal dokazovanie trestným rozkazom tunajšieho súdu č. k. 1T/178/2015-435 zo dňa 11.1.2016, rodným listom O. R., úmrtým listom O. R., emailovou komunikáciou medzi žalobkyňami a Slovenskou kanceláriou poisťovateľov, výzvou žalobkyň na plnenie titulom nemajetkovej ujmy zo dňa 30.1.2018, oznámením o poistnom plnení žalovaného 1) zo dňa 16.11.2018 a výsluchmi žalobkyň.

11. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Z. z. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

12. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

13. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

14. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

15. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

16. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

17. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

8

5C/33/2018

18. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

19. Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

20. Podľa § 797 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, právo na plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach ustanovené inak, ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorého zodpovednosť za škody sa poisťenie vzťahuje (poistený). Právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poistiteľa plniť (poistná udalosť). Plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poistiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poistiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poistiteľ o poisťnej udalosti dozvedel, je poistiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok.

21. Podľa § 193 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

22. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

23. Trestným rozkazom Okresného súdu Svidník zo dňa 11.1.2016, sp. zn.: 1T/178/2015, právoplatný a vykonateľný dňa 29.1.2016, bol žalovaný 2) A. Z. R., nar. XX.X.XXXX v M., trvalé bytom Z. - N. XXA, XX-XXX M., A. republika uznaný za vinného z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 29.9.2015 asi o 05:15 hod. viedol po štátnej ceste I/15 v smere od Vranova nad Topľou na Stropkov nákladné motorové vozidlo továrenskej značky MAN 14 T 280, ev. č. F. MP XX, medzinárodná

poznávacia značka Poľská republika s prípojným vozidlom VACHAL TA 180, evidenčné číslo F. PK XX, pričom počas jazdy medzi mestskou časťou Stropkov - Sitník a Stropkovom nevenoval sa dostatočne vedeniu vozidla a situácií v premávke, prešiel s vozidlom do protismeru, kde ľavou stranou vozidla zachytil ľavú stranu protiidúceho osobného motorového vozidla továrenskej značky Audi A4, 1,9 TDI, medzinárodnej poznávacej značky Poľská republika, ev. č. F. XX FP, ktoré viedol O. G., následne v protismere čelne narazil do osobného motorového vozidla továrenskej značky Škoda Superb ev. č. SP XXX AO, ktoré viedol O. R., pričom pri reťazovej zrážke pri odhodení osobného motorového vozidla továrenskej značky Audi A4 od zvodidiel do protismeru došlo k jeho nárazu do osobného motorového vozidla továrenskej značky Fiat Marea, ev. č. SP XXX AJ, ktoré viedol O. B.. Pri dopravnej nehode utrpel vodič motorového vozidla Škoda Superb, ev. č. SP XXX AO - O. R. a jeho spolujazdec O. N. smrteľné zranenia.

9

5C/33/2018

24. O námietke miestnej nepríslušnosti vnesenej žalovaným 1) Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 11NcC/2/2019-61 zo dňa 5.4.2019 rozhodol, že miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci je Okresný súd Svidník, čím je daná aj žalovaným 3) namietaná právomoc slovenského súdu.

25. Čo sa týka námietky žalovaných 1) a 3) ohľadne ich pasívnej vecnej legitímácie, je potrebné uviesť, že už v žalobe zo dňa 10.8.2018 sa uvádza, že žalovaný 1) je korešpondenčným partnerom Poistovateľa v zmysle Interných pravidiel Rady kancelárií na území Slovenskej republiky. Pojem „korešpondent“ alebo „korešpondenčný partner“ používa subjekt Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bajkalská 19B, Bratislava 826 58, IČO: 36 062 235, ktorá bola zriadená zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“). Právny zástupca žalobkyň kontaktoval priamo Slovenskú kanceláriu poisťovateľov (ďalej len „SKP“), od ktorej získal predmetnú informáciu ohľadom „korešpondenta“ a „Interných pravidiel Rady kancelárií na území Slovenskej republiky“, pričom SKP poskytla informáciu, že „korešpondent je povinný nárok prejednať a keď sú splnené podmienky (preukázaná zodpovednosť aj výška škody) je povinný vyplatiť nárok.“

26. Povinnosť poskytnúť poistné plnenie žalovaným 1) je daná Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, konkrétne v článku 20 a následne predmetnej smernice, ako aj ustanovením § 11 ods. 9 a § 15a zákona o PZP.

27. Podľa § 15a ods. 1 zákona o PZP poisťovateľ je povinný v každom členskom štáte, okrem členského štátu, v ktorom mu bolo udelené povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti, určiť svojho likvidačného zástupcu. Likvidačným zástupcom môže byť fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá musí mať trvalý pobyt alebo sídlo v členskom štáte, v ktorom vykonáva činnosť.

28. Podľa § 15a ods. 2 zákona o PZP likvidačný zástupca vybavuje škodové udalosti v mene poisťovateľa a na jeho účet; likvidačný zástupca je oprávnený vykonávať túto činnosť pre jedného poisťovateľa alebo viacerých poisťovateľov; vykonávanie činnosti likvidačného zástupcu nie je zriadením pobočky poisťovateľa.

29. Podľa § 15a ods. 3 zákona o PZP likvidačný zástupca zhromažďuje informácie potrebné na prešetrenie nárokov poškodeného na náhradu škody a vykonáva činnosti potrebné na ich uspokojenie, ak škoda bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla.

30. Podľa § 15a ods. 4 zákona o PZP likvidačný zástupca je oprávnený vo vzťahu k poškodenému pri uspokojovaní jeho nárokov zastupovať poisťovateľa v plnom rozsahu a musí zabezpečiť prešetrovanie nárokov poškodeného v úradnom jazyku členského štátu, v ktorom má poškodený trvalý pobyt alebo sídlo; tým nie je dotknuté právo poškodeného uplatniť svoje nároky na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi alebo proti osobe, ktorá túto škodu spôsobila.

31. Z oznámenia o poistnom plnení žalovaného 1) zo dňa 16.11.2018 je zrejmé, že

10

5C/33/2018

žalovaný 1) oznámil spoločnosti SOS Global Partners, s.r.o., Kysucká Cesta 8405/16C, 010 01 Žilina, že dňa 15.11.2018 ukončil šetrenie poisťnej udalosti na základe ktorej mu v prílohe predložili výpočet výšky plnenia. Náklady spojené s pohrebom zosnulého O. R. uhradil v súlade s § 449 Občianskeho zákonníka. Poistné plnenie poukázal v zmysle § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka na základe predložených dokladov na účet žalobkyne 2) č. ú. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX v sume 1 300 eur.

32. Týmto dôkazom žalobkyne preukázali skutočnosť, že poistné plnenie z poisťnej udalosti č. 9524391699, t. j. náklady spojené s pohrebom zosnulého O. R. boli uhradené v súlade s § 449 Občianskeho zákonníka na účet žalobkyne 2), a to prostredníctvom likvidačného zástupcu, ktorým je žalovaný 1).

33. Zákon o PZP ukladá likvidačnému zástupcovi, ktorým bezpochyby žalovaný 1) je, povinnosť uspokojovať nároky poškodeného, nakoľko likvidačný zástupca vybavuje škodové udalosti v mene poisťovateľa a na jeho účet. Taktiež nielen z dôvodu §11 ods. 9, § 15a, ale aj z § 24a ods. 1 písm. b) zákona o PZP je zákonodarcom jednoznačne deklarovaná pasívna vecná legitímácia žalovaného 1) v predmetnom spore, ktorý je v pozícii likvidačného zástupcu, nakoľko je zodpovedný za náhradu škody.

34. Z uvedených dôvodov je daná vecná legitímácia žalovaného 1) v predmetnom spore.

35. Žalobkyne zaslali žalovanému 3) výzvu na plnenie titulom nemajetkovej ujmy zo dňa 30.1.2018 preloženú do poľského jazyka, pričom túto výzvu si žalovaný 3) prebral dňa 12.2.2018, pričom na túto reagoval prostriedkami elektronickej komunikácie zo dňa 14.2.2018 a zo dňa 27.2.2018. Žalovaný 3) vyzval žalobkyne na doloženie dokumentácie týkajúcej sa predmetnej dopravnej nehody ako aj ich informoval ohľadom registračných čísel poisťnej udalosti pod ktorými je ich nárok evidovaný.

36. Z toho je zrejmé, že žalovaný 3) je pasívne vecne legitimovaný v predmetnom konaní.

37. Čo sa týka žalovaného 2), tak tento je pasívne vecne legitimovaný v tomto spore, pretože bol právoplatne uznaný za vinného zo spôsobenej dopravnej nehody, z ktorej škoda vznikla.

38. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahu veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov (viď Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/544/2015 zo dňa 26.10.2016).

39. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalovaní 1) až 3) sú pasívne vecne legitimovaní v tomto spore a to solidárne.

40. Žalovaný 3) vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 2.10.2020 vzniesol námietku premlčania na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobkyne si v konaní uplatňujú nárok na náhradu

11

5C/33/2018

nemajetkovej ujmy voči žalovanému 3), pričom k rozhodnej skutkovej okolnosti, z ktorej odvodzujú žalobkyne svoj nárok došlo dňa 29.9.2015. Voči žalovanému 3) si žalobkyne uplatnili nárok dňa 4.10.2018.

41. Žalobkyne vo svojom vyjadrení zo dňa 5.11.2020 k tejto námietke premlčania uviedli, že žalobkyňami uplatnený nárok nie je premlčaný, nakoľko tieto si ho uplatnili včas, a to aj s poukazom na návrh žalobkyň, aby súd vydal rozsudok pre zmeškanie, ktorým žalovaného 3) zaviazal na povinnosť nahradiť žalobkyňam nemajetkovú ujmu s príslušenstvom, a to v súlade so žalobným návrhom, nakoľko sú na to splnené zákonom požadované podmienky. Predvolanie na pojednávanie bolo žalovanému 3) doručené dňa 4.11.2019, avšak ten neospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní včas a vážnymi okolnosťami, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Uvedené zákonné ustanovenie predstavuje sankciu žalovaného za pasivitu v sporovom konaní.

42. Podľa § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>. Záložné práva sa nepremľujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

43. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

44. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

45. Napriek tomu, že v danom prípade ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, ktoré režimu premlčania nepodliehajú, vyjadrenie priznávanej satisfakcie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré (na rozdiel od osobnostných práv) podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote (§ 101 Občianskeho zákonníka). Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady na nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby (pozri Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2Cdo/194/2011 zo dňa 27.11.2012). V tomto prípade je neoprávneným zásahom smrteľná dopravná nehoda, pri ktorej došlo k úmrtiu blízkej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. K udalosti, z ktorej škoda vznikla, došlo dňa 29.9.2015. Nasledujúcim dňom, t. j. 30.9.2015, začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 30.9.2018. Z potvrdenia o odoslaní podania (č. l. 46 spisu) bolo preukázané, že žalobkyne návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného, a to konkrétne žalovaného 3) podali na súd dňa 3.10.2018. Z uvedeného je zrejmé, že nárok žalobkýň je 4 dni premlčaný. Súd však má za to, že v tomto spore je potrebné zohľadniť právnu problematiku danej veci, pretože žalobkyne po podaní žaloby až neskôr zistili, že okrem žalovaných 1) a 2) má byť pasívne vecne legitimovaný aj ďalší

12

5C/33/2018

subjekt, teda žalovaný 3) ako poisťovateľ poistenia mimo územia Slovenskej republiky, v ktorom bolo vozidlo, ktorým došlo k vzniku škodovej udalosti v čase škodovej udalosti poistené. Podľa názoru súdu by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak by súd na námietku premlčania zo strany žalovaného 3) prihladol. Z týchto dôvodov súd na túto námietku neprihladol (porovnaj nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 2552/18).

46. Osobnostné práva a právo na ich ochranu predstavujú základné piliere súkromnoprávnej úpravy. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe, pričom predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok. Ide o absolútne právo fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú demonštratívne uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka. Túto ochranu zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú zasiahnuté len jednotlivé zložky osobnosti. V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením alebo porušením jeho osobnosti ako celku. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených v § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba.

47. Súd nemá pochybnosti o tom, že smrť syna a brata žalobkýň spôsobila nenapraviteľný zásah do ich súkromného a rodinného života. Smrťou sa stratilo sociálne, morálne, ako aj citové puto vytvorené medzi nimi. Protiprávnym konaním žalovaných došlo k trvalému zničeniu väzieb rodinného života žalobkýň. Následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna by nepostačovala na primerané zadosťučinenie a zmiernenie ich ujmy. Ak medzi fyzickými osobami existujú citové, sociálne

a morálne vzťahy, ktoré sa vytvorili v ich súkromnom a rodinnom živote, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie inej z nich. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi, resp. účastníkom vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá čiastočne alebo úplne bráni naplniť citové potreby, čiže nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová emocionálna ujma. Ak dôjde k smrti ktoréhokoľvek z členov rodinného vzťahu pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Vychádzajúc aj z ustálenej rozhodovacej praxe NS SR (napr. 5Cdo/265/2009, 2Cdo/194/2011) súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobenej protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby zakladá právo domáhať sa ochrany osobností podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

48. Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobkyniam ich blízkych príbuzných, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Žalobkyne budú stratu pociťovať po celý život.

49. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd prihliadol okrem závažnosti vzniknutej ujmy na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo aj k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, tiež požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. V danej veci poškodený O. R. v čase dopravnej nehody mal iba 23 rokov. Bol to mladý muž v plnom zdraví a jediný syn manželov D. R., teda žalobkyne 1) a O. R., ktorý zomrel krátko po tom, ako došlo k predmetnej dopravnej nehode a o ktorých sa staral, nakoľko žili v spoločnej domácnosti. Nebohý O. R. bol pozorný a starostlivý mladý muž, ktorý bol životnou energiou obom svojim rodičom a to nie len z hľadiska neutíchajúcej ochoty pomáhať, ale taktiež z hľadiska pozitívnej a veselej energie, ktorou vplýval na svojich blízkych. Po tragickej udalosti pozostalej matke citeľne chýba pomocná chlpská ruka v domácnosti. Z. starostlivú stránku prejavoval pravidelným zabezpečovaním nákupu nevyhnutných potravín pre rodičov a sestru, nakoľko v mieste ich trvalého bydliska sa obchod nenachádza. Bol súčasne jediným bratom žalobkyne 2), ktorej pomáhal so starostlivosťou o jej dve maloleté deti ako jej jediný brat. Spoločné výlety na vodnú nádrž Domaša v sprievode nebohého a jeho sestry spolu s jej dvomi synmi neboli v živote nebohého výnimkou. Smrť O. R. znamená pre jeho pozostalých obrovskú psychickú bolesť a obrovskú stratu, nakoľko poškodený bol veľmi mladý muž, ktorý mal ešte celý život pred sebou a bol nenahraditeľnou súčasťou rodiny ako celku a ten je v súčasnosti neodvratne zničený. Okrem psychickej a citovej ujmy utrpela pozostalá rodina poškodeného jeho smrťou aj ujmu mechanickú, nakoľko sa do osudnej dopravnej nehody staral o svojich rodičov s ktorými žil v jednej domácnosti a taktiež sa staral ako najbližší či už po finančnej, ale najmä citovej stránke o svoju jedinú sestru a jej maloleté deti s ktorými žil v tesnej blízkosti. Poškodený mal v čase dopravnej nehody príjem zo závislej činnosti s ktorou podporoval svoju rodinu a túto podporu v súčasnosti pozostalí nemajú. Pri výške priznanej nemajetkovej ujmy súd zohľadňoval aj faktory vyplývajúce z rozhodnutí súdnych autorít a priznal žalobkyni 1) v pozícii matky sumu 25 000 eur a žalobkyni 2) v pozícii sestry sumu 10 000 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Výška priznanej nemajetkovej ujmy pre príbuzných, a to rodičov a súrodencov bola riešená aj v iných prípadoch v konaní pred Krajským súdom v Prešove. V konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3Co/3/2020, respektíve v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 7Cdo/154/2018, bolo priznané odškodnenie pre rodiča usmrtenej osoby vo forme nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 eur a pre súrodencov vo výške 5 000 eur, vo veci vedenej na Krajskom súde v Prešove

pod sp. zn. 13Co/60/2020 pre rodičov po 10 000 eur, vo veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 13Co/12/2021 zo dňa 20.4.2021 pre rodičov po 17 000 eur a pre súrodencov 7 000 eur.

50. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
14 5C/33/2018

51. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

52. Súd priznal žalobkyniam 1) a 2) náhradu trov konania proti žalovaným 1) až 3) v plnom rozsahu, pretože v prejednávannej veci boli žalobkyne 1) a 2) úspešné čo do preukázania základu svojho nároku, pričom výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Aj za účinnosti Civilného sporového konania platí zásada, že v takomto prípade má úspešná strana sporu nárok na plnú náhradu trov konania, pričom výška odmeny za úkon právnej služby sa odvíja od priznanej sumy. O výške trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Len do uplynutia lehoty na podanie odvolania môže odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda ako aj meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.

15 5C/33/2018

233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.